

LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

I. CERINȚE DETALIAȚE DE BACALAUREAT

A) COMPETENȚE

NIVEL MIJLOCIU ȘI NIVEL RIDICAT

1. Înțelegerea textului

- 1.1. Înțelegerea esenței textelor ce diferă în funcție de gen și de tematică.
 - 1.1.1. Selectarea rațională (logică) a informațiilor, alegerea și realcătuirea lor în funcție de obiectivele propuse.
 - 1.1.2. Formarea opiniilor personale deodată cu receptarea noilor cunoștințe și noțiuni.
 - 1.1.3. Formarea orientării adecvate și a unor deprinderi corecte în folosirea surselor de informații din presa scrisă și electronică, în genurile publicistice.
 - 1.1.4. Aplicarea cunoștințelor de gramatică și de literatură în înțelegerea și alcătuirea textelor transmise prin presa scrisă și electronică.
 - 1.1.5. Interpretarea textelor *ficționale* și *non-ficționale*.
 - 1.2.1. Procedee de înțelegere a textului și exerciții pe baza diverselor tipuri de texte; receptarea organică a ideilor, argumentației și opiniilor din textele respective.
 - 1.2.2. Înțelegerea și promovarea rolului educativ al literaturii.
 - 1.2.3. Compararea diverselor tipuri de texte (*beletristice, științifice, oficiale, publicistice*), identificarea trăsăturilor lingvistice, stilistice și structurale specifice.
 - 1.2.4. Definirea coeziunii mesajului scris și a raporturilor sale logice, stabilirea obiectivelor și a contextului de comunicare.
 - 1.2.5. Identificarea și înțelegerea raporturilor semantice și cauzale în interiorul textului și între diverse texte.
 - 1.2.6. Formularea corectă a textelor scrise și orale în funcție de destinatar, tematică și mesaj.

2. Producerea de texte scrise

- 2.1. Prelucrarea temelor *ficționale* și *non-ficționale* în cadrul diverselor tipuri de texte (de ex. locul și rolul naționalităților în Uniunea Europeană; lingvismul dublu (graiul și limba standard), bilingvismul, schimbarea de cod; mondializarea; nivelul de trai de calitate, comportamentul uman; formele de manifestare a culturii afective; lumea calculatoarelor.)
- 2.2. Formarea textelor în scris în funcție de conținutul, de stilul și de structura titlului, a destinatarului și a temei (de ex. însemnări, recomandare, relatare cronologică, prezentarea impresiilor în urma vizionării unei piese de teatru sau a unui film, disertație, eseu, interpretarea operei).
- 2.3. Dezbaterea în scris a unei teme date cu metoda argumentației individuale și a convingerii.
- 2.4. Prezentarea impresiilor de lectură sub formă de compunere bine concepută din punct de vedere al conținutului, limbii și structurii.
- 2.5. Exprimarea impresiilor estetice legate de opere de artă, într-un stil bine conturat cu o structură logică distinctă.
- 2.6. Elaborarea unui jurnal de călătorie despre o excursie memorabilă, peisaje pitorești, moștenire culturală.
- 2.7. Însușirea și aplicarea la nivel de deprinderi ale cerințelor de conținut și de formă legate de formularele oficiale (*cerere, autobiografie, dosar pentru concurs, proces verbal*).
- 2.8. Cunoașterea aprofundată a normelor și a mijloacelor tehnice de redactare; siguranța în scrierea corectă, simț corect al măsurii și aspect estetic al grafiei.

3. Vorbirea, producerea de texte orală

- 3.1. Formularea unei comunicări individuale potrivit normelor limbii, situației de comunicare, temei și genului.
- 3.2. Comunicarea orală coerentă, de evidențiere a esenței, construită logic (*articulare potrivită, accent corect, intonație potrivită, ritm corect în vorbire*).

4. Folosirea conceptelor

- 4.1. Receptarea rațională și afectivă a impresiilor de lectură, prezentarea cu concepte adecvate.
- 4.2. Folosirea motivată a conceptelor etice, estetice, poetice și lingvistice.
- 4.3. Clarificarea conceptelor pe baza exemplelor. Numai la nivel ridicat interpretarea și compararea noțiunilor în diferite contexte istorice.

B) DOMENII DE CUNOȘTINTE

1. Limba română

| TEME | NIVELUL EXAMENULUI | |
|---|--|---|
| | Nivelul mijlociu | Nivelul ridicat |
| 1. Comunicare | Factori, funcțiile și formele procesului de comunicare. Metalingvismul. | Coordinarea limbajului și metalingvismului. Rolul estetic al comunicării. |
| 2. Limbile în Europa | Originea limbilor. Diverse familii și tipuri de limbi. Limbile neolatine. Analiza limbii din perspectivă diacronică și sincronică. Cunoștințe de bază din istoricul grafiei. | Limbi, spații lingvistice în Europa. Limbi aglutinante (cu afixare), izolante (determinate de topică) și flexionare (cu flexiune). Limba ca sistem în schimbare. Aspecte din istoria scrierii. |
| 3. Istoria limbii române | Limba română este o limbă neolatină (romanică). Înrudire de limbi. Etapele mai importante ale genezei limbii. Legăturile cu alte popoare, influența lor asupra formării și schimbării limbii. Raportul între contextul istorico-cultural și formarea vocabularului. Esența, criteriile înrudirii limbilor. Izvoare ale istoriei limbii: monumente de limbă (scrise, tiparite). Începuturile scrierii în limba română: <i>Scrisoarea lui Neacșu din Cîmpulung.</i> | Analiza unui (fragment) text din epoca veche a literaturii române (prezentarea a doua-trei exemple din istoria limbii). Mănăstirile, ca focare de limbă și cultură românească. |
| 4. Formarea normelor limbii scrise | Importanța textelor maramureșene. Influența protestantismului asupra culturii române. Influența literaturii religioase asupra dezvoltării limbii române. Biblia de la București (Biblia lui Șerban Cantacuzino, 1688). Rolul marilor cronicari în răspândirea culturii române. Contribuția istoriografiei la dezvoltarea limbii literare și a literaturii române. Răspândirea tipăririi cărților. Aria limbii române. | Formarea și dezvoltarea limbii literare române. |
| 5. Cultivarea limbii | Confesiuni ale poezilor și prozatorilor (și a celor români din Ungaria) despre limba. Probleme fundamentale ale cultivării actuale a limbii române (de ex. <i>neologisme, cuvinte străine, locuri comune</i>). | Rolul și importanța traducerilor literare. Rolul informațiilor scrise și electronice în procesul cultivării limbii. |
| 6. Limba și societatea | | |
| 6.1. Variantele de limbă | Dialectele: daco-român (<i>muntenesc, moldovenesc, bănațean, crișean, maramureșean</i>); aromân; (macedoromân); meglenoromân; istoromân. Stratificarea limbii române. Principalele variante ale limbii: limba comună, dialectele, limbaje de grup. Manifestarea stratificării geografice și sociale în vocabular: limba comună regională, limbaje speciale, limbaje de grup, limbaj al tineretului, argoul (jargonul). Variantele lingvistice ale românilor din Ungaria. Dialectul bihorean. Dialectul crișean-mureșean. Folosirea curentă a dicționarelor | Stratificarea orizontală și verticală a limbii române actuale. Analiza diverselor texte dialectale. |

| | | |
|--|---|---|
| <p>6.2. Folosirea limbii de către naționalitățile conlocuitoare</p> | <p>explicative și bilingve.</p> <p>Denumirea altor limbi aparținând naționalităților din Ungaria.</p> | <p>Folosirea limbii de către comunitatea de naționalitate română.</p> <p><i>Lingvismul dublu (graiul, limba standard), bilingvismul, (româna, maghiara), schimbarea de cod.</i></p> <p>Bilingvismul individual și colectiv.</p> <p>Legăturile între contextul socio-cultural și schimbările la nivelul limbii.</p> <p>Schimbarea codului lingvistic.</p> |
| <p>7. Nivelurile limbii, specificul sistemului gramatical</p> <p>7.1. Fonetică</p> <p>7.2. Morfematică</p> <p>7.3. Morfologie</p> <p>7.4. Structura sintagmatică a propoziției</p> <p>7.5. Sintaxă</p> <p>7.6. Propoziția în context</p> <p>7.7. Raporturi logice și de conținut</p> | <p>Texte ficționale și non-ficționale. Analiza textelor ficționale și non-ficționale din punct de vedere fonetic, morfologic, sintactic și semantic.</p> <p>Aplicarea normelor în formarea diverselor tipuri de texte.</p> <p>Cunoștințe fonetice.</p> <p>Regulile vocalelor și consoanelor.</p> <p>Grupuri fonetice (<i>diftongul, triftongul, semivocala</i>).</p> <p>Hiatul. Silabele accentuate și neaccentuate.</p> <p>Rolul sufixelor și prefixelor în compoziția formei cuvintelor și semnificația lor.</p> <p>Corectitudinea în formarea cuvintelor. Cuvintele și textele în context.</p> <p>Cunoștințe de morfologie.</p> <p>Sistemul părților de vorbire.</p> <p>Ortografia părților de vorbire de tranziție.</p> <p>Structura propoziției, principalele părți ale propoziției.</p> <p>Analiza structurii predicative și a complementelor.</p> <p>Acordul între predicat și subiect.</p> <p>Sintagma de subordonare și de coordonare.</p> <p>Prezentarea conceptelor sintactice.</p> <p>Propoziția în comunicarea orală și scrisă.</p> <p>Felurile propozițiilor după structura lor: Propoziții simple. Propoziții dezvoltate. Fraza. Coordonarea și subordonarea.</p> <p>Propoziția și textul.</p> <p>Semnificația propoziției în context.</p> <p>Semnificații denotative și conotative ale propoziției.</p> <p>Rolul semnelor lingvistice și metalingvistice în diferențierea propozițiilor enunțiative, interogative, optative, exclamative și imperative.</p> | <p>Analiza comparată a sunetelor românești și maghiare.</p> <p>Compararea foneticii române cu cea a limbii maghiare.</p> <p>Deosebirile adecvate ale dialectelor limbii române.</p> <p>Cuvinte din fondul principal, cuvinte derivate, familii de cuvinte.</p> <p>Definirea sensului cuvintelor în context.</p> <p>Principiile fundamentale ale ortografiei.</p> <p>Analiza morfologică a unui text sau a unui fragment.</p> <p>Schimbarea valorii gramaticale cu exemple.</p> <p>Acordul formal și cel logic.</p> <p>Interpretarea raportului subiect-predicat.</p> <p>Definirea la nivel de deprinderi a structurilor sintagmatice ale propoziției și alcătuirea schemei arborescente.</p> <p>Analiza frazelor.</p> <p>Prezentarea raportului între propoziție și text.</p> <p>Fenomenul coeziunii lineare și al coeziunii globale.</p> |

| | | |
|--|--|--|
| | Relația între vorbitor și sensul propozițiilor. Analiza felului propozițiilor din punct de vedere gramatical și semantic. | |
| 8. Semne lingvistice, sistemul de semne | Semnul lingvistic, semnificația sensului cuvântului. Sistemul semnelor lingvistice. Morfeme. Lexeme, sintagme, propoziții. Clasificarea semnelor lingvistice. Raportul între aspectul fonetic și semnificație. Cuvinte onomatopoeice, evocative. Cuvinte unisemantice, polisemantice, omonime. Utilizarea dicționarului. Sinonime, antonime. Câmpul semantic. | Rolul (locuțiunilor) în textele ficționale (exemple la liberă alegere). Normele de comunicare în diferitele perioade istorice. Descifrarea corectă a metaforelor. |
| 9. Textul | Natura textului. Semnele lingvistice și metalingvistice ale textului. Coeziunea textului; coeziunea globală și lineară. | Exerciții de analiză textului. Identificarea raporturilor logico-semantice. |
| 9.1. Funcțiile textului | Textul și comunicarea. Cele două forme fundamentale ale textului (<i>vorbirea curentă și scrierea</i>). Caracteristicile diverselor tipuri de texte. Cunoașterea regulilor de folosire a textului. Codul comunicației (<i>componentele lingvistice și extralingvistice</i>). | Forța de coeziune a textului și componentele ei (<i>factorii de natură extralingvistică; relațiile semantice; relațiile gramaticale</i>). |
| 9.2. Structura textului | Contexte de comunicare care determină înțelegerea textului și producerea de text. Funcțiile de orientare, de exprimare și de scoatere în evidență ale textului. Unitățile structurii textului. Unitățile structurii textului (de proză) și ale macrostructurii. Propoziția în contextul structurii, propoziția în text. Tipuri de structurare a textului: temporală (<i>lineară</i>), spațială, logică. Alte modalități de structurare (<i>paralelism, opoziție, construcții în cadru, ordonare armonioasă a elementelor eterogene, asociații de idei</i>). | Raportul între nivelurile textului și forța de coeziune a textului. Analiza structurală a textului în proză (<i>unitățile de micro-și macrostructură; tipurile de structură</i>). |
| 9.3. Semnificația textului | Mijloacele coeziunii <i>globale</i> ale textului: rețeaua tematică a textului, izotopie, raporturi de conținut și logice (<i>raporturi spațiale, temporale, logice, raporturi cauză-efect</i>); titlul pentru marcarea temei. Elemente semantice de relație în context (<i>cuvinte-cheie, sinonime, polisemantism, omonime, antonime</i>). Raporturi <i>temă-remă</i> . | Scoaterea la iveală a segmentelor spațiale, temporale, cauzale. Delimitarea rețelelor tematice. |
| 9.4. Gramatica textului | Elemente gramaticale de legătură, conexiuni și retroacțiuni (feed-back). | Rolul elementelor de legătură în realizarea contextualității. |

| | | |
|---|---|--|
| <p>9.5. Interpretarea textului</p> | <p>Topica frazei. Ritmul textului.</p> <p>Identificarea rețelei tematice în diverse tipuri de texte.</p> | <p>Rezolvarea temelor de interpretare a textului (<i>rețelele tematice, urmărirea micro-și macrostructurilor, acordul, topica</i>).</p> |
| <p>9.6. Intertextualitatea</p> | <p>Principalele caracteristici ale intertextualității între CD-ROM și internet.</p> <p>Interpretarea intertextualității în textele ficționale și non-ficționale.</p> | |
| <p>9.7. Moduri și genuri ale comunicării, tipuri de texte și de comunicare</p> | <p>Codul lingvistic oral și cel scris. Scopul comunicației.</p> <p>Compoziția logico-semantică a comunicării.</p> <p>Cele trei secvențe ale contextualității (<i>gramaticală, semantică, metalingvistică</i>).</p> <p>Raportul la nivelul conținutului și al formei între diversele tipuri de texte și procesul de comunicare.</p> <p>Comunicarea în masă. Tipuri de texte și deprinderile de comportament.</p> <p>Direcția comunicării: texte <i>dialogice și monologice</i>.</p> <p>Funcțiile de comunicare: texte <i>narative, descriptive și argumentative</i>.</p> <p>Tipuri de texte orale și scrise.</p> <p>Tipuri de texte în funcție de nivelurile comunicării (<i>beletristică, științifică, oficială, din sfera particulară și publică</i>).</p> <p>Modul de producere de text: texte <i>planificate sau spontane</i>.</p> <p>Texte funcționale tradiționale și online.</p> <p>Utilizarea corectă a formulelor de adresare.</p> <p>Tipuri de texte și straturi de stiluri.</p> | <p>Cunoașterea caracteristicilor de conținut, de limbă și de structură ale diverselor tipuri de texte.</p> <p>Prezentarea unei teme în diferite tipuri de texte.</p> |
| <p>9.8. Mijloace de comunicare în presă, mijloace de comunicare în format electronic</p> | <p>Texte funcționale (tradiționale și online). Utilizarea corectă a formelor de adresare.</p> <p>Mijloace de comunicare în masă și de informare (<i>presa, radioul și televiziunea</i>).</p> <p>Genuri de presă de informare și de prezentare a opiniilor.</p> <p>Genuri radiofonice.</p> <p>Programe înregistrate (<i>emisiunile pentru naționalități, programe de documentare</i>).</p> <p>Genurile noi ale presei electronice (<i>e-mailul, internetul</i>).</p> <p>Prezentarea genurilor caracteristice emisiunilor de radio pentru școlari.</p> | <p>Prezentarea câtorva exemple ale genurilor de presă caracteristice.</p> <p>Prezentarea <i>emisiunilor de radio și televiziune ale naționalităților</i>, respectiv prezentarea unui <i>săptămânal românesc</i> pe baza opiniilor personale.</p> <p>Importanța emisiunilor de naționalitate.</p> |
| <p>9.9. Proiectul (în formă tradițională și online)</p> | <p>Cunoașterea criteriilor și metodelor de întocmire a unui proiect.</p> <p>Construirea unui proiect în formă: tradițională și electronică.</p> | |

| | | |
|--|--|---|
| | <p>Tema, titlul, alegerea tipului de text, realizarea obiectivelor.</p> <p>Colecționarea materialului (pe teren, în bibliotecă, de pe internet).</p> <p>Selectarea și sistematizarea materialului, scrierea unei schițe, prelucrarea textului.</p> <p>Urmărirea normelor etice în procesul de citare, de referire și de notare a bibliografiei. Autoevaluarea.</p> <p>Prezentare PowerPoint (schița), utilizarea corespunzătoare a tehnologiilor moderne.</p> | |
| <p>10. Cunoștințe (de bază) de retorică</p> <p>10.1. Tipuri de texte ale comunicării în public</p> <p>10.2. Argumentația, dezbaterea</p> | <p>Trăsăturile caracteristice ale retoricii.</p> <p>Comunicarea în public și factorii procesului de comunicare.</p> <p>Retorică și comunicare.</p> <p>Genurile discursului retoric: discursul consultativ și discursul ocazional.</p> <p>Cunoașterea demersului logic al compoziției textului (<i>alegerea temei, a titlului, a tipului de texte</i>).</p> <p>Elaborarea corectă a textului argumentativ sub formă orală și scrisă.</p> <p>Felurile argumentelor și modalitățile argumentației. Genurile argumentației: demonstrarea și combaterea cu argumente.</p> <p>Criteriile dezbaterii civilizate.</p> | <p>Cunoștințe fundamentale din istoria retoricii. Analiza contrastivă și aprecierea unor texte (sau fragmente) cu valoare istorică.</p> <p>Elaborarea și prezentarea diverselor texte argumentative.</p> <p>Evaluarea concretă a argumentației scrise și orale din punct de vedere lingvistic și al conținutului.</p> |
| <p>11. Limba și stilul</p> <p>11.1. Elemente stilistice</p> <p>11.2. Niveluri stilistice</p> <p>11.3. Mijloace de realizare a stilului</p> <p>Valoarea stilistică a locuțiunilor</p> <p>12. Cunoștințe de ortografie și ortoepie</p> | <p>Noțiunea de stil și importanța ei.</p> <p>Elemente de stil, valoarea stilistică.</p> <p>Stilul textelor literare. Muzicalitatea tropilor și elementelor stilistice.</p> <p>Caracterizarea nivelurilor stilistice ale limbii vorbite și scrise.</p> <p>Indiciile stilului de conversație, ale stilului oficial, publicistic și științific.</p> <p>Mijloacele de realizare a plasticității: recunoașterea figurilor de stil și a sistemelor de tropi.</p> <p>Trăsăturile etice și estetice ale zicalilor și proverbelor românești.</p> <p>Un scurt istoric al scrierii corecte.</p> <p>Utilizarea corectă a normelor de ortografie.</p> | <p>Interpretarea figurilor de stil și a sistemelor de tropi.</p> <p>Compararea zicătorilor și proverbelor românești și maghiare, deslușirea influențelor reciproce.</p> <p>Formularea unor texte în scris cu respectarea normelor de ortografie.</p> <p>Formularea unor texte orale (răspunsuri, prelegeri, proiecte) cu respectarea normelor de exprimare corectă (de ortoepie).</p> |

2. Literatură

2.1. Autori, opere

| TEME | NIVELUL EXAMENULUI | |
|----------------------------|--|--|
| | Nivelul mijlociu | Nivelul ridicat |
| Literatura română populară | “Doina”, cântecul specic al literaturii populare române. Bogăția doinelor. | Problema vieții și a morții în basmul <i>Tinerete fără bătrânețe</i> . |

| | | |
|---|---|--|
| | <p>Unicitatea conținutului și a tonalității. Balada “<i>Miorița</i>”, “<i>perla</i>” folclorului românesc.</p> <p>Prezentarea “<i>jertfei zidirii</i>” în balada <i>Monastirea Argeșului</i>.</p> <p>Particularitățile conținutului și ale formei baladelor populare românești.</p> | <p>Marile întrebări ale existenței umane în balada <i>Miorița</i>.</p> <p>Paralele (<i>teme, motive</i>) în <i>Monastirea Argeșului</i> și <i>Körmüves Kelemenné</i>.</p> |
| Epoca renașterii și a deșteptării conștiinței naționale în literatura română | <p>Crezul (filozofia) Școlii Ardelene.</p> | <p>Influența iluminismului european asupra filozofiei Școlii Ardelene.</p> |
| Literatura română în prima parte a sec. al XIX-lea | <p>Curentele de idei și stil ale vremii: <i>clasicismul, sentimentalismul, romantismul</i>.</p> | <p>Viata socio-culturală și literatura în prima parte a sec. al XIX-lea.</p> <p>Preromantismul în literatura română (opere la liberă alegere).</p> <p>Privire integrativă asupra artelor (arte plastice, muzică).</p> |
| Contribuția pașoptiștilor la dezvoltarea limbii și literaturii române | <p>Crezul (filozofia) generației pașoptiste. Noi specii și creații literare.</p> <p>Analiza operei <i>Zburătorul</i> de Ion Heliade Rădulescu.</p> <p><i>Portretul</i> de scriitor al lui Vasile Alecsandri și rolul lui în viața publică.</p> <p>Bogăția creației lirice cu privire la conținut, formă și specie.</p> <p><i>O seara la Lido</i> și/sau <i>Steluța</i> (analiza literară).</p> <p><i>Vasile Alecsandri</i> inventatorul <i>pastelului</i> în literatura română.</p> <p>Analiza pastelului <i>Lunca din Mircești</i> precum și a altor două-trei pasteluri (la liberă alegere).</p> | <p>(Pre)romantismul în literaturile română și maghiară.</p> <p>Zugrăvirea naturii în pastelurile lui Vasile Alecsandri.</p> <p>Peisagistica vremii (privire integrativă)</p> |
| Epoca marilor clasici ai literaturii române | <p>Bogăția, unicitatea operei de inspirație, romantica a lui Mihai Eminescu.</p> <p>Teme, motive, specii literare, particularități artistice în lirica geniului Eminescu.</p> <p><i>Sara pe deal, Dorința, Lacul, Floarea albastră, De ce nu-mi vii? Pe lângă plopii fără soț, Mai am un singur dor.</i></p> <p>Cunoașterea altor cinci-șase poezii (de ex.: <i>Epigonii, Glossa, Scrisoarea I, Scrisoarea III</i>).</p> <p>Analiza complexă a capodoperei filozofice: <i>Luceafărul</i>, descifrarea conținuturilor alegorice.</p> <p>Analiza comparativă: Mihai Eminescu <i>Mai am un singur dor</i> - Petőfi Sándor <i>Egy gondolat bánt engemet</i>.</p> <p>Mihai Eminescu <i>Fiind băiet păduri cutreieram</i> - Vajda János <i>A váali erdőben</i>.</p> <p>Învățarea pe de rost a două-trei poezii.</p> <p>Opera lui Ion Creangă.</p> <p>Analiza unei povestiri și a unei nuvele, descifrarea problemelor etice și filozofice.</p> <p>Analiza romanului cu caracter autobiografic <i>Amintiri din copilărie</i>.</p> <p>Zugrăvirea caracterului și a portretului sufletec.</p> | <p>Locul lui Mihai Eminescu în literatura universală (poet național și universal).</p> <p>Caracter popular (umor popular), elemente romantice și realiste în creațiile epice ale lui Ion Creangă (opere la liberă alegere).</p> <p>Analiza complexă a operei <i>Harap-Alb</i> de Ion Creangă.</p> <p>Psihologia maturizării în romanul cu caracter autobiografic. <i>Amintiri...</i> de Ion Creangă.</p> |
| Realismul în literatura secolului al XIX-lea | <p>Esenta filozofică a realismului și particularitățile stilistice ale acestui curent.</p> | <p>Aspectul etic, estetic, filozofic al operelor lui Ioan Slavici (la liberă alegere).</p> |

| | | |
|--|---|--|
| | <p>Viziunea prozatorului ardelean, a scriitorului român realist, Ioan Slavici. Motivul “Crima și ispășire” în nuvela psihologică <i>Moara cu noroc</i> de Ioan Slavici.</p> <p><i>Mara</i> (analiza romanului). Abordarea romanului sub mai multe aspecte: puncte de vedere, caracterizarea personajelor, tehnica de narare.</p> <p>Viziunea ascuțită a lui Ion Luca Caragiale.</p> <p>Analiza a două-trei schițe și nuvele, de pilda: <i>Două loturi</i>, <i>Lașul slăbiciunilor</i>, <i>Inspecțiune</i>. Personaje și împrejurări tipice. Ion Luca Caragiale Moliere al românilor.</p> <p>Analiza unei comedii (<i>O noapte furtunoasă</i> și/sau <i>O scrisoare pierdută</i>).</p> | <p>Sentințele lui <i>Confucius</i> despre calitatea morală a existenței umane (<i>dragostea, cinstea, sinceritatea, generozitatea, cumpătarea</i>).</p> <p>Influența acestora asupra concepției lui <i>Ioan Slavici</i>.</p> <p>Cunoștințe (generale) de istorie a teatrului și de teorie a dramei.</p> <p><i>Comicul de caracter și de situație</i> într-o comedie de <i>Caragiale</i> și una de <i>Moliere</i> (fragment).</p> |
| <p>Literatura română la sfârșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea</p> | <p>Curenți de idei, mișcări, curenți de stil (<i>realismul, sămănătorismul, poporanismul</i>).</p> <p>Prezentarea operei lui George Coșbuc. Teme, specii, particularități artistice în diferitele etape ale creației.</p> <p>Exprimarea sentimentului: de dragoste în poeziile: <i>La oglindă</i>, <i>Numai una</i>, <i>Cântecul fusului</i>.</p> <p>Poezia peisagistică a lui George Coșbuc (creații la liberă alegere). Poezia evenimentelor majore din viața rurală: <i>Nunta Zamfirei</i> și <i>Moartea lui Fulger</i>.</p> <p>Particularitățile de conținut și de formă ale baladelor culte.</p> <p>Două-trei creații învățate pe de rost. Portretul, misiunea, mesianismul lui Octavian Goga.</p> <p>Teme, motive, trăiri (de pildă: <i>dezrădăcinarea, înstrăinarea, singurătatea, melancolia, nostalgia, suferința, adio, amintire</i> în creațiile poetului profet).</p> <p>Analiza complexă a poeziei <i>Rugăciune</i>. Interpretarea poeziilor: <i>Noi</i>, <i>Bătrâni</i>, <i>Casa noastră</i>.</p> <p>Prietenia dintre <i>Octavian Goga</i> și <i>Ady Endre</i>.</p> <p>Două-trei poezii învățate pe de rost.</p> | <p>Descoperirea influenței culturii populare (obiceiuri, creații populare, elemente de basm).</p> <p>Reflectarea marilor întrebări ale existenței umane în baladele lui George Coșbuc.</p> <p>Caracterul simbolic al poeziilor lui <i>Octavian Goga</i>.</p> <p>Analiza comparativă: <i>O. Goga</i> <i>Rugăciune</i> și <i>Berzsenyi Dániel</i> <i>Fohász</i>.</p> |
| <p>Simbolismul în literatura română</p> | <p>Portretul lui Alexandru Macedonski, teme, trăiri, impresii, specii literare. Teoreticianul simbolismului românesc. Exprimarea idealului sau artistic în opera alegorică <i>Noapte de decembrie</i>.</p> <p><i>Rondeluri</i> (analiza a două sau trei opere).</p> <p>Poezia simbolistă a lui George Bacovia, lirica sa emoțională, jocul sunetelor și al culorilor.</p> <p>Teme, motive, sentimente decadente (<i>singurătatea, înstrăinarea, obsesia, eliminarea, spleenul, neputința, moartea</i>) în oglinda a două-trei poezii (la liberă alegere).</p> <p><i>Plumb</i>, crezul poetului simbolist,</p> | <p>Combinarea elementelor romantice cu elemente simboliste în poeziile lui Alexandru Macedonski (două-trei creații).</p> <p>Atmosfera de plumb în lirica bacoviană.</p> |

| | | |
|--|--|--|
| | confesiunea sa lirică (analiză complexă). | Descifrarea simbolurilor (<i>flori de plumb, amor de plumb, aripi de plumb</i>). |
| Modernismul | <p>Cele mai importante perioade ale vieții și operei lui Tudor Arghezi, particularitățile creației argheziene: inovarea limbajului poetic românesc, estetica urâtului.</p> <p>Tradiție și inovație în lirica lui Tudor Arghezi.</p> <p><i>Testament</i> (interpretarea poeziei). Ars poetici (de pilda: <i>Flori de mucigai, Rugă de seară, Ex libris...</i>).</p> <p>Dumnezeirea în creația argheziană.</p> <p>Reflectarea dramatică a oscilării între credință și scepticism în Psalmii lui Arghezi.</p> <p>Interpretarea unui Psalm (la liberă alegere).</p> <p>Învățarea pe de rost (una sau două poezii).</p> <p>Portretul poetului filozof și filozofului poet român ardelean, Lucian Blaga.</p> <p>Lucian Blaga, purtătorul enigmelor, poetul și filozoful misterelor.</p> <p>Trei-patru poezii la liberă alegere din volumul de poezii: Poemele luminii.</p> <p>Concepția luciferiană și cea edenică a lumii în poezia <i>Eu nu strivesc corola de minuni a lumii</i>.</p> <p>Împăciuirea cu moartea, <i>Gorunul</i> (interpretarea elegiei).</p> <p>Însușirea pe de rost (două-trei poezii).</p> | <p>Deslușirea filozofiei “Cred fără credință în Dumnezeu” în operele lui Tudor Arghezi și Ady Endre (două-trei poezii la liberă alegere).</p> <p>Influența expresionismului german și a psihologiei abisale a lui <i>Freud</i>.</p> <p>Teme, motive, marile întrebări filozofice (<i>viața-moartea, existența calitativ-umană, existența vegetativă-misterele</i>) în două-trei creații la liberă alegere. Trăsături asemănătoare în poezia lui <i>Lucian Blaga</i> și a lui <i>József Attila</i>.</p> <p>“Cu universul mă măsoar” (poezii la liberă alegere).</p> <p>Lucian Blaga <i>Gorunul</i> și Arany János <i>A tölgyek alatt</i> (analiză comparativă).</p> |
| Neomodernismul sau generația anilor '60 | <p>Nichita Stănescu, Ana Blandiana, Ioan Alexandru, inovatorii limbajului poetic.</p> <p>Crezul, reflexiile filozofice și formele de expresie metaforice ale acestei generații.</p> <p>Portretul lui Nichita Stănescu, caracterul neomodern al poetului.</p> <p>Gânduri despre legătura dintre artist și artă (operă) în următoarele poezii: <i>Ars poetica, Arta scrisului</i> (interpretarea textelor).</p> <p>Interpretarea capodoperei liricii erotice românești <i>Leoaica tânără, iubirea</i>.</p> <p>Unicitatea stilului stănescian.</p> <p><i>Autori și opere</i> (la liberă alegere).</p> <p>Ana Blandiana: <i>Descântec de ploaie, Părinții</i>.</p> <p>Ioan Alexandru: <i>Clopoatele</i>.</p> <p>Nicolae Labiș: <i>Moartea căprioarei</i>.</p> <p>Ștefan Augustin Doinaș: <i>Mistretul cu colț de argint</i>.</p> | <p>Bravura poetică, unicitatea stilului, expresivitatea creației lui Nichita Stănescu (poezii la liberă alegere).</p> <p>Soarta geniului în operele: Alexandru Macedonski <i>Noapte de decembrie</i>; Șt. A. Doinaș <i>Mistretul cu colț de argint</i> (analiză comparativă).</p> |
| Postmodernismul | <p>Mircea Cărtărescu: <i>Georgica a patra</i> (analiză litarară).</p> | <p>Privire generală (integrativă) clownul în artele plastice neomodern.</p> |
| Poezia românească în sec. al XX-lea | <p>Prozatorii secolului al XX-lea: Mihail Sadoveanu, Liviu Rebreanu, Camil Petrescu, Mircea Eliade.</p> <p>Particularitățile specifice și diversitatea diferitelor tipuri de romane: romane cu forme tradiționale și romane inovatoare ale formei.</p> <p>Două-trei nuvele (la liberă alegere) de</p> | <p>Teme, motive (comunicarea dintre <i>om și natură, rivalizarea economică, cainismul, fapta criminală, prietenia dintre om și animal</i>).</p> <p>Prezența acestora și în alte creații ale literaturii române și universale (Miorița, Barbárok de Móricz Zsigmond).</p> |

| | | |
|---|---|---|
| | prozatorii începutului de secol (<i>B. Șt. Delavrancea, Ion Agârbiceanu, A. B. Voinești</i>). | |
| Prozatorii de la început de secol | Mihail Sadoveanu: <i>Baltagul</i> (analiză complexă). Liviu Rebreanu: <i>Itic Strul Dezertor</i> (analiză complexă). Analiza romanului psihologic <i>Pădurea spânzuraților</i> de Liviu Rebreanu. | Mihail Sadoveanu: <i>Hanul-Ancuței</i> (modul de istorisire). Privire integrativă și la alte creații din literatura universală. Motive similare în nuvelele și romanele lui <i>Liviu Rebreanu</i> . |
| Perioada interbelică | Elemente noi în proza lui Camil Petrescu. Respingerea formelor tradiționale, elemente noi în estetica romanului (timpul subiectiv, întâmplări lăuntrice, scrisoare, jurnal). <i>Ultima noapte de dragoste, prima noapte de război</i> (analiza romanului). Autori liberi aleși. Mірcea Eliade <i>Maitrey</i> (analiză literară). | Infuența lui <i>Proust</i> asupra romanului subiectiv. George Călinescu: <i>Enigma Otiliei</i> . Romanul de tip balzacian; psihologia avarului și a carieristului. |
| Romanul românesc după al II-lea război mondial | Marin Preda: Cel mai iubit dintre pământeni (interpretarea unor fragmente). | Marin Preda: <i>Cel mai iubit dintre pământeni</i> (interpretarea romanului). |
| Istoria teatrului și a dramei în literatura secolului al XX-lea. Dramaturgia epocii contemporane | Reprezentanți de seamă: Camil Petrescu, Lucian Blaga, Marin Sorescu, Horia Lovinescu, Matei Vișniec. Interpretarea dramei moderne, mitice, expresioniste <i>Meșterul Manole</i> de Lucian Blaga. | Motivul „ <i>jertfei zidirii</i> ” ca un simbol intelectual în drama modernă. |
| Teatrul neomodern | Interpretarea dramei parabolice, neomodernă <i>Iona</i> de Marin Sorescu. | Trimiteri la <i>Iona</i> din Biblie și la Cartea lui Iona de Babits Mihály. |
| Din literatura românilor din Ungaria | Lucian Magdu, Ilie Ivanuș, Lucia Borza, Alexandru Hoțopan, Maria Berényi, Ana Radics Repisky. Teme (<i>copilăria, destinul, rădăcinile, limba, identitatea, înstrăinarea</i>) sentimente, specii literare. Lucian Magdu: <i>Colind, Confesiune, Flori albe de liliac</i> (interpretarea poeziilor). Interpretare la liberă alegere (trei-patru opere lirice și o creație epică). Însușirea pe de rost (trei-patru poezii). | |

2. Nivel de interpretare, moduri de abordare

| TEME | NIVELUL EXAMENULUI | |
|-----------------------------|--|--|
| | Nivelul mijlociu | Nivelul ridicat |
| 2.1. Teme, motive | Interpretarea altor teme și motive (de ex. <i>munte, pădure, râu, mare, omul și natura, natura și iubirea, crima și pedeapsa, banii, deal-vale, lumină-întuneric, război-pace, iubire-înstrăinare, viață-moarte, tinerețe-bătrânețe, forme de viață rustice și orășenești</i>). | Înțelegerea rolului temelor și motivelor ce leagă opere - apropiate sau îndepărtate în timp și spațiu - românești, maghiare sau din literatura universală. Identificarea câmpurilor semantice, rețelelor tematice și motivelor din poezia naturii și din poezia de dragoste din epoci diferite (<i>pe baza unei creații din fiecare epocă</i>). Teme fundamentale literare și principalele și motive în comunicarea orală și scrisă. |
| 2.2. Genuri, poetică | Genurile în epoci diferite (<i>1-2 exemple literare din fiecare epocă</i>). Compararea creațiilor de același gen concepute în | Tradiție și inovație la nivelul genului. Cauzele schimbărilor istorice, motivele desființării formelor tradiționale. |

| | | |
|---|--|--|
| | epoci diferite, prezentarea trăsăturilor lor comune și deosebite. Identificarea schimbărilor istorice ale stilului (de ex. <i>doina în creația populară și în poezia lui M. Eminescu</i>). Correspondența genurilor de folclor și literatura cultă (de ex. <i>doina - elegia, strigături - epigrame, balada populară - balada cultă, basmul - basmul cult</i>). Analiza complexă a operelor (de ex. <i>din perspective tematica, a genului, compoziției și poeticii</i>). | Trăsăturile poetice ale creațiilor concepute în epoci diferite, de același gen. Interpretarea unei creații fundamentale, creatoare de gen din literatura română, maghiară și universală, identificarea trăsăturilor sale poetice. Examinarea schimbărilor unui gen de la începuturi până în zilele noastre. (de ex.: <i>ode și balade în literatura română, forme ale basmului și romanului</i>). |
| 2.3. Epoci ale evoluției literaturii, istoria stilurilor | Relația între literatura și artele înrudite: prezentarea a cel puțin două domenii artistice dintr-o epocă dată pe baza unor creații liber alese de către candidați. | Compararea a doua epoci (de ex.: <i>romantism și realism, impresionism și expresionism, modern și postmodern</i>). Exemple din arta <i>românească, maghiară și universală</i> . |
| 2.4. Istoria literaturii | Prezentarea principalelor epoci ale literaturii și culturii românești începând de la cultura în limba slavă (veche) și de la scrierea în limba română până în zilele noastre. Cunoașterea epocilor din istoria culturii, a curentelor filosofice și estetice, a operelor. Prezentarea detaliată a unei cariere scriitoricești. Interpretarea unei creații literare a unui scriitor dintr-o epocă dată. Prezentarea autorilor și operelor într-un context istoric și cronologic. Răspândirea literaturii sub forma tipărită și electronică: (de ex. <i>recenzie, CD-ROM, internet</i>). | Prezentarea epocilor din istoria culturii și a literaturii române în relația <i>ordine cronologică și cauză-efect</i> (de ex.: <i>Contribuția literaturii religioase la evoluția limbii române; contribuția istoriografiei la dezvoltarea limbii literare și a literaturii române; umanismul, iluminismul, cadrul social, politic și cultural al formării culturii române moderne</i>). Epoci, procese, tradiții în transformare istorică. Demonstrarea continuității și sincronismului pe baza autorilor și operelor lor. |

NOȚIUNI SPECIFICE LIMBII ȘI LITERATURII ROMÂNE

Nivel mijlociu și nivel ridicat

Cerințele pentru nivelul ridicat sunt marcate cu litere *cursive*.

1. LIMBA ROMÂNĂ

- valoarea stilistică permanentă și ocazională
 - legatura permanentă între cuvinte, locuțiunea, expresia, maxima (dictonul), proverbul actele de vorbire
 - *diacronia*, sincronia, diftongii, triftongii, acordul în sintagme
 - argumentația: teza (afirmația), argumentul, contraargumentul, combaterea cu argumente (dezmintirea), expresivitatea, eufemismul
 - *familia limbilor neolatine (romanice)*
 - tipurile principale de limbi, sinonimia gramaticală
 - simbolismul fonetic, onomatopeele, plasticizarea, aliterația
- semnul, sistemul de semne
- (straturi) de semnificații în cuvânt, în propoziție, în text
 - structura semantică, elementul semantic, *câmpul semantic*, regula de folosire a semnului, *limba amestecată*, bilingvismul comunicarea, funcțiile, factorii procesului de comunicare
 - formele fundamentale ale comunicării: orală, scrisă, particulară, oficială
- punctuația: cratima, paranteza, două puncte, *punct și virgulă*, ghilimele
- felul propozițiilor: modalitate, *primar, secundar*
- mijloacele fonetice la nivelul propoziției și textului
 - structura frazei: propoziția simplă, fraza (subordonată, coordonată)
- modelul de prezentare a frazei
- structurarea orizontală și verticală a limbii: limba standard, limba comună, dialectul, limba comună regională, limbaje de grup, argoul (jargonul)

- dialectele (dialectul crișean)
- retorica: oratoria, discursul ocazional, genurile textelor de persuasiune

stilul, element de stil, efectul stilului

- felul elementelor cuvântului (morfema)
- crearea de cuvinte: derivarea, cuvintele compuse, abrevierile (inițiale)

sistemul părților de vorbire

- semnificația cuvintelor: monosemantice, polisemantice, omonime; sinonime și antonime, onomatopee, plasticizante
- figurile de stil: metafora, comparație, *sinestezie*, alegorie, simbol, tema, rema
- textul, fraza în text, unități ale textului: alineatul, blocul de text, secțiunea de text

semnificația textului: rețeaua tematică, teorema, cuvântul cheie

- elementele de legătură ale textului: conjuncția, pronumele, articolul, adverbul, conexiunile și retroacțiunile (feed-backul)

coeziunea textului (lineară, globală)

- tipul de text, felul textului
- concursul; *recomandarea*, *analiza literară*-interpretarea; *dezbaterea*, referatul, disertația, scrisoarea oficială, împuternicirea, cererea, autobiografia
- limbajul corpului (felul și rolul comunicării extralingvistice)

genurile mijloacelor de comunicare în masă, de formare a opiniei publice: știrea, corespondența, comentariul, articolul, interviul, reportajul,

- *glosa*, *recenzia*

2. LITERATURA

- renașterea, umanismul, barocul

- iluminismul
- clasicismul, romantismul
- realismul
- naturalismul
- impresionismul
- simbolismul
- samănătorismul
- poporanismul
- *modernismul*
- *tradiționalismul*
- avantgarda
- *expresionismul*
- *suprarealismul*
- *dadaismul*
- *futurismul*
- *(post)modernismul*

Genurile literare

- lirismul, genurile lirice
- sonetul
- *glosa*
- arta poetică
- elegia
- oda
- cântul
- imnul

genuri de tranziție: jurnal, scrisoare, pseudo-scrisoare, balada, poemul descriptiv

epicul, genuri epice: poezia epică, povestirea, epopeea

fabula, cronică, legenda, basmul, mitul, legenda, nuvela, *parabola*, schita

romanul, tipuri de romane: romanul de aventuri, romanul în versuri, Bildungsroman, *romanul istoric*, romanul de inițiere, *romanul-eseu*, romanul autobiografic, romanul psihologic

drama: tragedia, comedia, piesa de teatru

Biblia: genurile literare ale Bibliei: profetia, psalmul, evanghelia, parabola

Modurile de exprimare, autor-narator-erou

- autorul, naratorul, eroul, portretul, tipologia
- opera, compoziția, *segmentul (local, temporal, personal, causal, de acțiune)*

semnificația, structuri de semnificații, opera deschisă, tema, motivul, rețeaua tematică, câmpul semantic

- descrierea acțiunii, mesajului, expozițiunii, conflictului, punctului culminant, deznodământului, prologului, epilogului
- portretul antiteza dialogul
- monolog (interior) catharsisul

- armonia, discordanța, tensiunea (suspansul), rezolvarea tensiunii, întârzierea, comicul de situație și de caracter

Stilistica, figurile de stil, mijloacele stilistice

- stilistica, stilul: stilul oral
- stilul direct și indirect (mijlocit și nemijlocit)
- stilul beletristic
- stilul publicistic
- stilul științific
- stilul oficial
- figurile de stil
- epitetul
- metafora
- personificarea
- hiperbola
- alegoria
- mijloacele stilistice
- interogația poetică
- aliterația
- comparația
- calitatea estetică
- fantasticul
- *măreția (sublimul)*
- grotescul
- frumosul
- urâtul
- comicul
- tragicul
- tragicomicul
- umorul, ironia
- sarcasmul

Noțiuni fundamentale de poetică

- versificația – accentuată
- metrică
- picioarele metrice
- felul versurilor
- felul strofei
- felul rimei
- ritmul

II. DESCRIEREA EXAMENULUI

Fazele examenului

| Nivel mediu | | Nivel ridicat | |
|-----------------|--------------|-----------------|--------------|
| Examen în scris | Examen oral | Examen în scris | Examen oral |
| 240 de minute | 15 minute | 240 de minute | 20 de minute |
| 100 de puncte | 50 de puncte | 100 de puncte | 50 de puncte |

Materiale auxiliare acceptate în cursul examenului

| | Nivel mediu | | Nivel ridicat | |
|---|---|---|---|---|
| | Examen în scris | Examen oral | Examen în scris | Examen oral |
| Asigurarea îi revine candidatului | NU SE DĂ | NU SE DĂ | NU SE DĂ | NU SE DĂ |
| Asigurarea îi revine instituției în care are loc examenul | Pentru rezolvarea subiectului II, în formă tipărită, Dicționarul ortografic, ortoepic și morfologic al limbii române, | Antologie de texte literare, volume sau alte surse tipărite referitoare la temele date. | Pentru rezolvarea subiectului II, în formă tipărită, Dicționarul ortografic, ortoepic și morfologic al limbii române, | Antologie de texte literare, volume sau alte surse tipărite referitoare la temele date. |

| | | | | |
|--|---|--|--|--|
| | Dicționarul Explicativ al Limbii Române și/sau dicționarul bilingv (minimum un exemplar pentru câte 10 candidați) | | Dicționarul Explicativ al Limbii Române și/sau dicționarul bilingv (minimum un exemplar pentru câte 10candidați) | |
|--|---|--|--|--|

Se vor publica

| | Nivel mediu | | Nivel ridicat | |
|----------|-----------------|--------------------------------------|-----------------|--------------------------------------|
| | Examen în scris | Examen oral | Examen în scris | Examen oral |
| Material | NU SE PUBLICĂ | Titlurile tezelor și ale tematicilor | NU SE PUBLICĂ | Titlurile tezelor și ale tematicilor |
| Data | NU SE PUBLICĂ | Conform normelor juridice | NU SE PUBLICĂ | Conform normelor juridice |

EXAMEN DE NIVEL MEDIU

| Examen în scris | | Examen oral | |
|---|---|---|--------------------------------|
| 240 de minute | | 15 minute | |
| 90 de minute | 150 de minute | | |
| Teme | | Expunere de subiect | |
| Subiectul I: Înțelegere de text și argumentare sau producerea unui text nonliterar | Subiectul II: Producere de text de analiză literară: interpretarea unui text sau analiză comparată | Expunerea unui subiect de limba română | Expunerea unui subiect literar |
| 50 de puncte | 40 de puncte | 10 puncte | 25 de puncte |
| Ortografie: 8 puncte Caligrafie: 2 puncte | | Calitatea de limbă a expunerii: 15 puncte | |
| 100 de puncte | | 50 de puncte | |

Examenul în scris

Reguli generale

La examenul în scris candidatul trebuie să rezolve o temă centrală cu mai multe subiecte.

Candidatul va rezolva prima dată Subiectul I, pentru care îi stau la dispoziție 90 de minute. Subiectul conține o temă de înțelegere a textului plănuit să fie rezolvat în 60 de minute și una de producere a textului plănuit să fie rezolvat în 30 de minute. Lucrările de examen vor fi adunate după 90 de minute de profesorul supraveghetor.

După aceasta se va împărți și se va rezolva Subiectul II. Pentru acesta stau la dispoziție 150 de minute. Pentru rezolvarea subiectului II pot fi folosite în formă tipărită Dicționarul ortografic, ortoepic și morfologic al limbii române, Dicționarul Explicativ al Limbii Române respectiv dicționar bilingv.

Caracteristicile formale ale subiectelor în scris

În prima parte a examenului în scris se pretinde înțelegerea, respectiv producerea unui text nonliterar. Conform acestora conține o temă de înțelegere a textului și o temă de producere a textului care poate să fie argumentare sau producerea unui text formal – în funcție de temă. Dintre cele două forme de producere de text alege candidatul.

A doua parte a examenului în scris pretinde producerea unui text de analiză literară care, după anumite criterii, poate să fie interpretarea unei opere literare sau a unui fragment dintr-o operă literară sau o analiză comparată a două opere – după alegerea candidatului.

Unde candidatul alege din temele indicate, acolo va indica tema aleasă. Dacă alege cealaltă temă în locul celui pe care a început să o realizeze, candidatul trebuie să taie textul considerat nevalabil.

Caracteristicile de conținut ale subiectelor în scris

I. Înțelegere de text și argumentare sau producere de text formal

Tema înțelegerii textului nonliterar

Textul temei înțelegerii textului poate fi un text, eventual două texte (între care există o corelație) de 700-1000 de cuvinte, cu caracter informativ, de publicistică sau fragmentul acestora.

Întrebările referitoare la înțelegerea textului, conform caracteristicilor tematice, structurale, de limbă și celor de comunicare se pot rezuma la următoarele:

- identificare și interpretare: identificarea faptelor, datelor, constatărilor; diferite argumente și poziții din text, poziția autorului; sensul textului și straturile de semnificații;

- raporturi: între caracteristicile gramaticale și stilistice ale textului; între titlu și text; între sensul textului și straturile de semnificații;

- caracteristicile textului din punct de vedere al comunicării, al genului textului și al pragmaticii; rolul referințelor, trimiterilor din text; relația dintre text și alte informații (externe);

- structura textului: raporturile logice și de conținut în text; structura textului, modul de redactare a textului, semnificația reflectată prin structură;

- reducerea textului (de exemplu: plan, sinteză, rezumarea concisă a textului pe baza criteriilor precizate, etc).

Tema argumentării sau a producerii textului formal

Candidatul realizează o argumentare sau un text formal din următoarele două posibilități de alegere.

Extinderea pretinsă a temei este de 120-200 de cuvinte.

Tema poate fi următoarea:

A) Argumentare: Poziție susținută prin 3-5 argumente din domeniul vieții publice, culturii, modului de viață.

B) Text formal: Realizarea unui text formal într-un gen, într-o temă specificată, eventual cu factori de comunicare dați. Genurile textului pot fi următoarele: scrisoare de intenție; diferite scrisori oficiale (de ex.: scrisoare de reclamație), cerere, intervenție, alocuțiune, text cu un caracter polemic, recomandare, apreciere; text pentru pliant.

Ambele teme pot cuprinde un scurt text sau un fragment de text pentru stârnirea ideilor. Subiectul informează conform temei concrete despre fracțiunile de puncte care pot fi obținute.

II. Producere de text de analiză literară

Candidatul va alege una din două teme cu subiecte diferite. Extinderea elaborării subiectului ales de către candidat este cel mult de 400-800 de cuvinte. La acest subiect se cere:

A) Analiza, interpretarea unei opere (sau a unui fragment). Subiectul cuprinde criteriul principal al interpretării.

B) Compararea după criterii date a două opere (sau fragmente)

La ambele teme, textul ilustrativ e operă în limba română, care poate fi creație lirică, epică sau dramatică, respectiv fragmentele acestora. Atât operele autorilor români din Ungaria, cât și ale românilor de pretutindeni pot fi alese independent de epocă, stil, tematică, gen. Nu se pretinde necondiționat cunoașterea autorului. În cazul unui fragment de operă nu se pretinde cunoașterea amplă a operei.

Elementul esențial în ambele teme este identificarea problemelor prezentate în textele literare și reflecțiile asupra acestora. Ambele teme cuprind problema centrală a interpretării și a comparării, aspectul, aspectele accentuate ale acestuia (de ex.: tema prezentată, impresiile situația; comportamentul, caracterizarea personajelor, raportul dintre personaje; rolul, semnificația motivelor; concepția de viață și valorile diferitelor epoci).

Cel puțin una dintre teme trebuie să se refere la cultura românilor din Ungaria.

Evaluarea subiectelor în scris

Indicatorul de puncte conține împărțirea punctelor pentru evaluarea temelor. În indicatorul de puncte se publică în cuvânt-titlu elementele de conținut ale rezolvărilor posibile și abaterile eventuale de la acestea. Evaluarea performanței candidatului nu poate fi influențată nici de părerea personală aparte a evaluatorului, care se abate de la judecata generală a problemei, a întrebării, a fenomenului tratat în temă, și nici de părerea candidatului, dacă aceasta diferă de cel general.

Profesorul evaluator în fiecare temă indică greșelile de ortografie și de limbă conform tipurilor de greșeli, publicate în indicatorul de puncte. În evaluarea finală, profesorul evaluator va evalua ortografia și caligrafia întregii lucrări.

I.Înțelegere de text și argumentare sau producere de text formal

Corectarea și evaluarea înțelegerii textului

Evaluarea subiectului înțelegerii textului se face pe baza unui indicator de puncte. Punctajul maxim care se poate obține la acest subiect este de 40. Indicatorul de puncte prezintă punctajele pentru evaluarea nivelului răspunsurilor, respectiv punctajul fracționat. Profesorul evaluator va trece pe fiecare lucrare punctele fracționate, obținute de către candidat, precum și punctajul final atins.

Corectarea și evaluarea argumentării sau producerii textului formal

Evaluarea subiectului producerii textului se face pe baza unui indicator de puncte. Punctajul maxim care se poate obține la acest subiect este de 10. Poate fi evaluată doar acea lucrare care s-a realizat despre una din temele precizate. Dacă candidatul a rezolvat mai multe teme, și nu și-a indicat alegerea evident (nu a subliniat care temă a ales sau nu a tăiat rezolvarea nevalabilă), profesorul evaluator va evalua în ordine prima dintre rezolvările din lucrare. Indicatorul de puncte prezintă punctajul fracționat pentru evaluarea elementelor la ambele teme. Cel care corectează lucrarea va indica elementele de conținut și formă acceptate, conform sistemului de semne publicat în indicatorul de puncte. Profesorul evaluator va trece pe lucrare punctele fracționate, obținute de către candidat, precum și punctajul final atins.

Punctajul pentru înțelegere de text și argumentare sau producerea textului formal (Subiectul I):

| | | |
|--|----------------------|--------------|
| Înțelegere de text și argumentare sau producerea textului formal | Înțelegerea textului | 40 de puncte |
|--|----------------------|--------------|

| | | |
|--|---------------------|-----------|
| | Producerea textului | 10 puncte |
|--|---------------------|-----------|

II. Corectarea și evaluarea producerii de text de analiză literară

Profesorul evaluator va evalua performanța candidatului după aspectele publicate în descrierea examenului și conform indicatorului de puncte.

În indicatorul de puncte se publică în cuvânt-titlu elementele de conținut ale rezolvărilor posibile. Toate rezolvările care se abat de la acestea și sunt corecte se acceptă, în continuare nu se pretinde, din punct de vedere profesional, folosirea punctuală a limbajului din indicatorul de puncte. Cel care corectează lucrarea va indica elementele de conținut acceptate, conform sistemului de semne publicat în indicatorul de puncte. Element corect poate fi considerat: o observație, consecință, constatare care din aspectul conținutului este valabil și justificat.

Dacă candidatul a rezolvat mai multe teme, și nu și-a indicat alegerea evident (nu a subliniat care temă a ales sau nu a tăiat rezolvarea nevalabilă), profesorul evaluator va evalua în ordine prima dintre rezolvările din lucrare.

Cel care corectează, indică greșelile de structură, stil, limbă și de ortografie, conform tipurilor de greșeli publicate în indicatorul de puncte.

Într-un interval de puncte decide măsura de corespundere la criteriile evaluării.

Aspectele calificării și evaluarea producerii de text de analiză literară

Conținut – conform înțelegerii textului ilustrativ și a temei; posedării cadrului de cunoștință (cunoștințe referitoare din domeniu, orientare generală); corespunderii elementelor de răspuns la aspectele temei și la textul ilustrativ, sensibilității față de o problemă; respectării temei, descifrării esențialului, bogăției de idei, exemplelor relevante; exprimării atitudinilor personale față de problema respectivă.

Structura textului - șirul de idei, logica să corespundă genului indicat; să țină cont de coerență, raporturi, proporționalitate, extindere.

Limbaj (stil, corectitudine de limbă) după registrul de limbă, stil și vocabular, conform normelor limbajului nonliterar

| | | | |
|---------------------------------------|------------------------|---------------------------------------|-----------|
| Producere de text de analiză literară | Calitatea conținutului | 25 de puncte | |
| | Calitatea de limbă | Structura textului | 5 puncte |
| | | Limbaj (stil, corectitudine de limbă) | 10 puncte |

Calificarea ortografiei și caligrafiei

Ortografia – după regulile ortografice; greșelile ortografice grave, ușoare luând în considerare punctuația, după principiul unic de punctaj din indicatorul de puncte.

Caligrafie - text ordonat, citeț, se iau în considerare aspectele cititorului, formă aranjată.

Adunarea punctelor la subiectul în scris

| | | |
|--|------------------------|--------------|
| Înțelegerea textului și argumentare sau producerea textului funcțional | Înțelegerea textului | 40 de puncte |
| | Producere de text | 10 puncte |
| Producere de text de analiză literară | Calitatea conținutului | 25 de puncte |
| | Calitatea limbajului | 15 puncte |
| Ortografie | | 8 puncte |
| Caligrafie | | 2 puncte |

Examenul oral

Temele de pe fișa de subiect vor fi prezentate de către candidat singur. Candidatul poate fi întrebat doar atunci dacă absolut nu vorbește despre tema dată sau dacă s-a blocat.

Examenul oral conține rezolvarea și expunerea rezolvării temelor referitoare la câte un subiect de limba și literatura română.

Examenul la limba și literatura română conține 20 de subiecte la literatură și 20 de subiecte la limbă. Subiectele de limbă și literatură formează câte-un șir de subiecte separat.

Atât la șirul de subiecte de limbă cât și la șirul de subiecte de literatură se vor schimba cel puțin 6 subiecte față de anul precedent.

Fiecărui subiect îi aparține câte-o temă. Candidatul va putea folosi la examen următoarele materiale auxiliare: antologii de texte, alte surse de cunoștințe, tipărite (de ex.: versiunea tipărită a unei pagini de internet, DEX, hartă de istoria culturii, album de artă plastică). Materialele auxiliare vor fi asigurate de către instituția examinatoare.

Caracteristicile de conținut și formă ale subiectelor la examenul oral

Subiecte la limba română

Subiectele vor fi redactate pe baza temelor expuse la capitolul Limba română din Cerințele detaliate de bacalaureat. Subiectele se vor referi la următoarele teme din cerințele dezvoltate: Limbile în Europa, Istoria limbii române, Limbă și societate, Nivelurile limbii, Textul și tipuri de texte, Comunicare, Cunoștințe fundamentale de retorică, Stilistică și istoria stilurilor.

Subiecte la literatură

Subiectele vor fi redactate după capitolul Literatura română din cerințele detaliate de bacalaureat, respectiv prin îmbinarea temelor din capitolul Niveluri de interpretare și moduri de abordări în așa fel, încât din fiecare temă a capitolului Autori și opere cel puțin un subiect să fie reprezentat între cele 20 de subiecte. Fiecare subiect dintre acestea se poate inspira și din capitolul Niveluri de interpretare și moduri de abordări.

Subiectul la limba română

În funcție de tematică, respectiv de problema concretă indicată, subiectul poate cuprinde o constatare, un citat, o reflecție de dezvoltat, un document tipărit sau electronic (de ex: formular, mod de întrebuințare, pagină de ziar, imagine, schemă, hartă, pagină de internet, fragment dintr-un dicționar explicativ), pe urmă menționarea temei de rezolvat.

Tema precizată în subiect poate fi analiza și interpretarea unui citat, respectiv a unui document alăturat de tema de limbă, un fenomen lingvistic formulat, prezentarea și expunerea unei definiții, definirea argumentelor, expunerea în funcție de genul indicat în subiect etc.

Subiectul la literatură

Subiectul poate conține un document tipărit sau electronic (de ex.: citat din beletristică, proză, scurt fragment dintr-un eseu, ilustrație, operă de artă plastică, fotografie din film, hartă, ect.), după care indică tema care trebuie prezentată, aspectele accentuate ale acesteia, respectiv operele concrete corespunzătoare punctelor de vedere indicate. Aspectul accentuat poate fi de ex. orice problemă de gen, tematică, epocă, poetică, estetică, etică. Cel puțin două subiecte trebuie să conțină teme referitoare la literatura românilor din Ungaria. Dacă este necesar și posibil pentru prezentarea subiectului, candidatul alege dintre *Autori sau opere* indicate în subiect.

Tematica șirurilor subiectelor și titlurile subiectelor trebuiesc publicate conform normelor juridice. Temele subiectelor nu pot fi publicate, se aduc la cunoștință doar la examen.

Evaluarea examenului oral

Punctajul maxim la examenul oral este 50 de puncte. În cadrul acestuia pentru calitatea conținutului răspunsului la literatură se pot da 25 de puncte, pentru calitatea conținutului la limbă 10 puncte, pentru calitatea de limbă la ambele răspunsuri 15 puncte.

La evaluarea răspunsului se vor folosi criteriile generale din tabelul de mai jos. Într-un interval de puncte decide măsura de corespundere la criteriile evaluării.

| |
|---|
| Calitatea conținutului - la literatură se pot da în total 25 de puncte, la limba română în total 10 puncte după următoarele criterii: |
| - Cunoștințele de limbă, de literatură și de cultură |
| - Cunoștințele referitoare la conținutul subiectului |
| - Cunoașterea și înțelegerea textului |
| - Competența de rezolvare a temei |
| - Bogăția de idei |
| - Opinia proprie |
| - Expunerea temei |
| |
| Calitatea de limbă - pentru cele două răspunsuri se pot da în total 15 puncte după următoarele criterii: |
| - Sistematizarea, scoaterea în evidență a esențialului |
| - Ordine logică de idei |
| - Construcția clară, bine articulată a textului și a frazei |
| - Folosirea adecvată a cuvintelor, vocabular corespunzător |
| - Modul clar de prezentare |

Adunarea punctelor la subiectul oral

| | |
|---------------------------------------|--------------|
| Calitatea conținutului - literatură | 25 de puncte |
| Calitatea conținutului - limba română | 10 puncte |
| Calitatea limbajului expunerii | 15 puncte |

EXAMEN DE NIVEL RIDICAT

| Examen în scris | Examen oral |
|-----------------|---------------------|
| 240 de minute | 20 de minute |
| Teme | Expunere de subiect |

| | | | |
|--|---|--|--------------------------------|
| Subiecte de înțelegere a textului și de limbă, literatură și de cultură generală | Subiecte de producere de text: analiză literară și reflexie | Expunerea unui subiect de limba română | Expunerea unui subiect literar |
| 40 de puncte | 50 de puncte | 10 puncte | 25 de puncte |
| Ortografie: 8 puncte Caligrafie: 2 puncte | | Calitatea de limbă a expunerii 15 puncte | |
| 100 de puncte | | 50 de puncte | |

Examenul în scris

Reguli generale

La examenul în scris candidații vor avea de rezolvat teme centrale cu mai multe subiecte.

Timpul acordat pentru examen poate fi utilizat de candidați după plac precum și ordinea de rezolvare a temelor este de asemenea la liberă alegere. Pentru rezolvarea subiectelor stau la dispoziție 240 de minute. Pentru rezolvare pot fi folosite în formă tipărită Dicționarul ortografic, ortoepic și morfologic al limbii române, Dicționarul Explicativ al Limbii Române respectiv dicționar bilingv.

Caracteristicile de conținut și de formă ale subiectelor la examenul în scris

Examenul în scris conține un subiect de înțelegere a unui text care măsoară folosirea cunoștințelor în domeniu și de care se leagă un șir de teme de limbă, literatură și cultură generală, respectiv două subiecte diferite de producerea textului.

Subiectele de înțelegere a textului și de limbă, literatură și de cultură generală

Subiectele de înțelegere a textului și de limbă, literatură și de cultură generală se leagă de o creație în limba română (un text din domeniul literaturii sau limbii, eseu, proză eseistică, literatură nonfictivă, dramă respectiv un fragment din acestea).

Subiectele pretind pe de o parte înțelegerea textului, pe de altă parte aplicarea cunoștințelor de limbă și literatură (identificarea, cunoașterea și folosirea după caz a definițiilor pentru diferite texte, subiectele solicită în continuare revelarea relațiilor din domeniul istoriei literaturii, a genurilor, a tematicii și a motivelor, respectiv, ele includ întrebări referitoare la caracteristicile gramaticale, retorice, stilistice, textuale și ortografice ale textului, întrebări referitoare la limbă). Subiectul conține întrebări referitoare la înțelegerea textului, la cunoștințele de limbă și de literatură.

Subiecte de producere de text

Subiectele de producere de text se compun din producerea a două texte de către candidați legate de două teme, pe baza criteriilor și genurilor indicate.

Subiectele de producere de text sunt următoarele:

- Interpretarea și aprecierea în dimensiunile cerute a unei opere date, (în continuare analiză literară)

La analiza literară, textele ilustrative sunt opere literare de limba română (creație lirică, epică sau dramatică, respectiv fragmentele acestora). Atât operele autorilor români din Ungaria, cât și ale românilor de pretutindeni pot fi alese independent de epocă, stil, tematică și gen. Nu se pretinde necondiționat cunoașterea autorului. În cazul unui fragment de operă nu se pretinde cunoașterea amplă a operei.

- Elaborarea unei argumentări sau a unei păreri: reflecții în legătură cu o temă literară, culturală, estetică, filozofică și etică, un fenomen dat, sau cu o problemă de actualitate, de ex: reflecție la fenomenele culturale și ale vieții publice ale epocii (în continuare producere de text de reflecție).

Fiecare din teme are la bază un text ilustrativ (de ex: o operă literară, un fragment literar; un scurt citat, prezentat ca text de referință pentru o analiză pe bază de argumente).

Extinderea elaborării subiectului de analiză literară este cel mult de 400-800 de cuvinte.

Extinderea elaborării subiectului de producere de text de reflecție este cel mult de 150-450 de cuvinte.

Cel puțin una dintre teme trebuie să se refere la cultura românilor din Ungaria.

Evaluarea subiectelor în scris

Evaluarea subiectelor se face pe baza unui indicator de puncte. În indicatorul de puncte se publică în cuvânt-titlu elementele de conținut ale rezolvărilor posibile și abaterile eventuale de la acestea. Evaluarea performanței candidatului nu poate fi influențată nici de părerea personală aparte a evaluatorului care se abate de la judecata generală a problemei, a întrebării, a fenomenului tratat în temă, și nici de părerea candidatului, dacă aceasta diferă de cel general.

Profesorul evaluator în fiecare temă indică greșelile de ortografie și de stilistică conform tipurilor de greșeli publicate în indicatorul de puncte. În evaluarea finală, profesorul evaluator va evalua ortografia, corectitudinea limbii și caligrafia întregii lucrări.

Evaluarea subiectelor de înțelegere a textului, de limbă, literatură și de cultură generală

Evaluarea subiectelor de înțelegere a textului și de limbă, literatură și de cultură generală se face pe baza unui indicator de puncte. Punctajul maxim este de 40 de puncte. Indicatorul de puncte prezintă punctajele pentru evaluarea nivelului răspunsurilor, respectiv punctajul fracționat. Profesorul evaluator va trece pe fiecare lucrare punctele fracționate obținute de către candidat, precum și punctajul final atins.

| | |
|--|--------------|
| Evaluarea subiectelor de înțelegere a textului, și de limbă, literatură și de cultură generală | 40 de puncte |
|--|--------------|

Corectarea și evaluarea producerii de text

Profesorul evaluator va evalua performanța candidatului după aspectele publicate în descrierea examenului și conform indicatorului de puncte.

În indicatorul de puncte se publică în cuvânt-titlu elementele de conținut ale rezolvărilor posibile. Toate rezolvările care se abat de la acestea și sunt corecte, se acceptă. În continuare nu se pretinde din punct de vedere profesional folosirea punctuală a limbajului din indicatorul de puncte. Cel care corectează lucrarea va indica elementele de conținut acceptate, conform sistemului de semne publicat în indicatorul de puncte.

Cel care corectează, indică greșelile de structură, stil, limbă și de ortografie.

Într-un interval de puncte decide măsura de corespundere la criteriile evaluării.

Criteriile calificării și evaluării ale producerii de text de analiza literară

Punctajul constatat de cel care corectează, indică punctele evaluării conținutului la analiza literară, respectiv punctajul structurii, stilului și a corectitudinii de limbă - ținând cont de următoarele criterii:

Conținut – se ține cont de înțelegerea textului ilustrativ și a temei; de posedarea cadrului de cunoștințe (cunoștințe referitoare la domeniu, cultură generală); de corespunderea elementelor de răspuns la aspectele temei și la textul ilustrativ (sensibilitatea față de o problemă, scoaterea în evidență a esențialului, rămâne la subiect, bogăția de idei, exemplele relevante, exprimarea opiniei)

Structura textului – șirul de idei, logica să corespundă genului indicat; să țină cont de coerență, de raporturi, de proporționalitate, de extindere.

Limbaj (stilul textului, corectitudine de limbă) - după registrul de limbă, stil și vocabular; conform normelor limbajului nonliterar.

Criteriile calificării și evaluării ale producerii de text de reflecție

Punctajul constatat de cel care corectează, indică punctele evaluării conținutului la textul de reflecție, respectiv punctajul structurii, stilului și a corectitudinii de limbă după următoarele criterii:

Cunoștințe referitoare din domeniu, orientare generală

Sensibilitate față de o problemă, bogăția de idei

Șirul de idei, structura textului

Calitatea limbajului (stil, corectitudine de limbă)

Punctajul și aspectele evaluării a celor două subiecte:

| | | |
|----------------------------------|--|-----------|
| Analiza literară 30 de puncte | Conținut | 15 puncte |
| | Structura textului | 5 puncte |
| | Calitatea limbajului (stil, corectitudine de limbă) | 10 puncte |
| Text de reflexie 20 de puncte | Conținut | 5 puncte |
| | Sensibilitate față de o problemă | 5 puncte |
| | Șirul de idei | 5 puncte |
| | Calitatea limbajului (stil, corectitudine de limbă) | 5 puncte |

Calificarea ortografiei și caligrafiei

Ortografia – după regulile ortografice; greșelile ortografice grave, ușoare luând în considerare punctuația, după principiul unic de punctaj din indicatorul de puncte.

Caligrafie - text ordonat, citeț, se iau în considerare aspectele cititorului, formă aranjată.

Adunarea punctelor la subiectul în scris

| | |
|---|--------------|
| Subiectul de înțelegere a textului, de limbă, literatură și de cultură generală | 40 de puncte |
| Producerea textului de analiză literară | 30 de puncte |
| Producerea textului de reflectare | 20 de puncte |
| Ortografie | 8 puncte |
| Caligrafie | 2 puncte |

Examenul oral

Examenul oral la nivel ridicat se desfășoară conform șirului de subiecte întocmit central.

Temele de pe fișa de subiect vor fi prezentate de către candidat în mod independent. Candidatul poate fi întrebat doar atunci dacă absolut nu vorbește despre tema dată sau dacă s-a blocat.

La examenul oral, candidatul va prezenta rezolvarea și expunerea temelor atât la subiectul de literatură română, cât și la limba română.

Examenul la limba și literatura română conține 20 de subiecte la literatură și 20 de subiecte la limbă. Subiectele de limbă și literatură formează separat câte-un șir de subiecte.

Atât la șirul de subiecte de limbă cât și la șirul de subiecte de literatură se vor schimba cel puțin 6 subiecte față de anul precedent.

Candidatul va putea folosi la examen următoarele materiale auxiliare: antologii de texte, alte surse de cunoștințe, tipărite (de ex.: versiunea tipărită a unei pagini web, DEX, hartă de istoria culturii, album de artă plastică). Materialele auxiliare vor fi asigurate de către instituția examinatoare.

Caracteristicile de conținut și formă ale subiectelor la examenul oral

La examenul oral candidatul va prezenta un subiect de literatură și unul de limbă. Ariile tematice, precum și subiectele de examen se vor putea schimba anual.

Subiecte de limba română

Subiectele vor cuprinde cel puțin un subiect din fiecare din capitolele de Limba română din cerințele detaliate de bacalaureat.

Subiecte de literatură

Cerințele examenului oral trebuiesc întocmite după capitolele Autori și Opere, respectiv Niveluri de interpretare, abordări din cerințele detaliate de bacalaureat. Fiecărui subiect îi aparține o temă, temele pot varia de la o zi de examen la alta.

Subiectul la limba română

Tema de limba română cuprinde o constatare, un citat, o idee sugestivă, un document imprimat sau electronic, (de ex.: formular, îndrumător de folosire, pagină de ziar, imagine, schemă, hartă, pagină internet, fragment, de dicționarul explicativ în limba maternă), și prezintă problema de rezolvat.

Tema precizată în subiectul extras poate fi analiza citatului sau a textului ilustrativ, după criteriile date, rezolvarea unor probleme legate de limbă, prezentarea unor reguli, explicarea unor noțiuni, a unor argumente, o prezentare a genului precizat în subiect, etc.

Subiectul la literatura română

Subiectul cuprinde totdeauna o reflecție de dezvoltat sau un document electronic (de ex. un citat din literatura beletristică, proză eseistică, un scurt fragment dintr-un eseu, o ilustrație, o creație de artă plastică, o scenă dintr-o piesă de teatru, dintr-un film, o schemă, o hartă etc.), pe urmă se indică tema de dezvoltat, criteriul de prezentare a acesteia, respectiv un autor și o operă, pe baza criteriilor evidențiate.

Un criteriu important poate fi oricare problemă de poetică, istorie literară, gen, de istoria stilurilor, de estetică, de etică, sau o problemă de viață de actualitate, motiv, o caracteristică a operei, a activității autorului. Cel puțin două subiecte trebuie să conțină teme referitoare la literatura românilor din Ungaria.

Tematica șirurilor subiectelor și titlurile subiectelor trebuiesc publicate conform normelor juridice. Temele subiectelor nu pot fi publicate, se aduc la cunoștință doar la examen.

Evaluarea examenului oral

Punctajul maxim la examenul oral este 50 de puncte. În cadrul acestuia pentru calitatea conținutului răspunsului, la literatură se pot da 25 de puncte, pentru calitatea conținutului la limbă, 10 puncte, pentru calitatea de limbă, la ambele răspunsuri 15 puncte.

La evaluarea răspunsului se vor folosi criteriile generale din tabelul de mai jos. Într-un interval de puncte decide măsura de corespundere la criteriile evaluării.

| |
|---|
| Calitatea conținutului - la literatură se pot da în total 25 de puncte, la limba română în total 10 puncte după următoarele criterii: |
| - Cunoștințele de limbă, de literatură și de cultură |
| - Cunoștințele referitoare la conținutul subiectului |
| - Cunoașterea și înțelegerea textului |
| - Competența de rezolvare a temei |
| - Bogăția de idei |
| - Opinia proprie |
| - Expunerea temei |
| Calitatea de limbă - pentru cele două răspunsuri se pot da în total 15 după următoarele criterii: |
| - Sistematizarea, scoaterea în evidență a esențialului |
| - Ordinea logică de idei |
| - Construcția clară, bine articulată a textului și a frazei |

- Folosirea adecvată a cuvintelor, vocabular corespunzător
- Modul clar de prezentare

Adunarea punctelor la subiectul oral

| | |
|---------------------------------------|--------------|
| Calitatea conținutului - literatură | 25 de puncte |
| Calitatea conținutului - limba română | 10 puncte |
| Calitatea limbajului | 15 puncte |